

faae en afgjørende Indflydelse paa hele denne Sag. Det vilde vistnok være i høi Grad forbausende, om man vilde gjøre det her i dette Thing, naar man tænker tilbage paa de Forhandlinger, der fandt Sted netop med Hensyn til Valgmenighedsloven. Det er mig derfor utænkeligt, at man fra dette Things Side skulde uden videre Drøftelse af Valgmenighederne og deres Forhold gaa ind paa en Bestemmelse, som efter den ærede Taler's Mening vilde kunne udøve en saa afgjørende Indflydelse paa hele dette Spørgsmaal. Efter den Maade, hvorpaa den ærede Rigsdagsmand, som jeg veed, opfatter min Stilling til de kirkelige Spørgsmaal i det Hele og ogsaa til nærværende Lovforslag, forekommer det mig — og jeg kan sige det Samme med Hensyn til Ytringer fra andre ærede Medlemmer — i alt Fald ikke at være den heldigste Form at vise sin Paaffjønneelse paa, naar man siger, at man vil stemme imod, hvad Ministeren har tiltraadt, og for Noget, som han siger, at han umulig kan gaa ind paa. Det ligger nu vistnok i de ærede Medlemmers Opfattelse af Sagen; men det forekommer mig, at den eneste Maade, hvorpaa man kan vise en Paaffjønneelse, som ikke hidrører fra et blot personligt Hengivenheds- og Venkabsforhold, men som gjælder Ministerens Stilling til Lovgivningen i det Hele og til dette Lovforslag i særdeleshed, maa være den, at man ifølge en næsten lovgift Nødvendighed kommer til at stemme for et saadant Forslag og ikke imod det. I Dyrigt forekommer det mig, at dette navnlig maatte kunne falde let for de Medlemmer af Thinget — og af dem er der jo flere —, som mene, at der allerede i Lovforslaget for en meget væsentlig Del findes det, der tilsigtes opnaaet ved Paragrafens Slutning. For mig synes det ikke at kunne blive saa stort et Offer at bringe Sagen eller saa stor en Paaffjønneelse at offere Ministeren, naar man mener, at det dog alligevel for en meget væsentlig Del kan opnaas, navnlig gennem Skriftemaalet, og dertil sig knyttende Taler af Præsten. Jeg vil endog dertil føie, at Lovens øvrige Bestemmelser ville give yderligere og, som det forekommer mig, ikke lidet betydende Betselser. Der er jo en Bestemmelse i Lovens

som giver Afgang til, at en udensojns Præst kan benyttes, naar vedkommende Sognepræst tillader det, Noget, som allerede nu er Tilfældet, men dog faar sin udtrykkelige Sanction her. Naar man nemlig gaar ud fra, at vi leve i en Tid, hvor Fordragelighed træder stærkt frem, eller burde træde stærkt frem, saa maa man dog antage, at det ikke vil være saa vanskeligt, hvor Forholdene i Dyrigt tale derfor, at opnaa, at Kirken af vedkommende Sognepræst bliver overladt til den Præst, som de paagjældende Sognebaandsløserne have søgt til. De ere altsaa ikke udelukkede fra at høre den Præst, til hvem de have sluttet sig, prædike i deres Sognekirke, selv om denne Bestemmelse falder bort; thi de øvrige Bestemmelser i Loven, baade den nysnævnte og de i den første Del af § 5. indeholdte angaaende de sakramentale Handlinger, ville jo give Veilighed dertil. Men, naar dette er Tilfældet, saa forekommer det mig ogsaa, ganske afsæt fra den Hovedindvendning, jeg har derimod, at der ikke kan være nogen særdeles Opfordring til at holde paa Slutningsbestemmelsen i Paragrafen. Jeg synes ogsaa, at man maa indrømme, at det ikke er Andet, end hvad der nu engang ligger i Forholdets Natur, at, naar man befinder sig i et Mindretal i kirkelig Henseende, maa man finde sig i nogen Uleilighed og Vanskelighed. Det er for stærk en Fordring, at det skulde være anderledes, og det er ogsaa et Spørgsmaal, om det burde være anderledes; det maa dog aabenbart gjøre nogen Forffjøl, om man er Sognebaandsløser, eller man ikke er det. Det maa gjælde med Hensyn til Menighedsmedlemmer, men det maa ogsaa gjælde om den Præst, til hvem de have sluttet sig. For Præsterne kan det være meget smukt og ønskeligt, at de blandt deres Menighed ogsaa tælle Sognebaandsløserne, men de maa unegtelig staa i et andet Forhold til deres egen Menighed, for hvis Skyld de ere ansatte, end til Sognebaandsløserne, og det kunde blive en betænkelig Sag, naar man vilde tænke sig, at der var Folk paa forskjellige Steder, der have løst Sognebaand til en og samme Præst, og som alle ønskede at faae deres Fordringer om at høre ham tilfredsstillede, og i det Hele